

SPOSOBY NABYCIA OBYWATELSTWA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Będąc obywatelami Rzeczypospolitej Polskiej przysługują nam tzw. prawa obywatelskie zapisane w rozdziale II Konstytucji RP. Jednym z nich jest swobodne przebywanie na terytorium RP. Obywatela polskiego nie można z kraju deportować, ani zakazać mu do niego powrotu. Sposoby nabycia obywatelstwa reguluje ustawa z 2 kwietnia 2009 r. o obywatelstwie polskim. W oparciu o ten akt prawny, obywatelstwo można uzyskać poprzez:

- 1) Urodzenie z rodziców, z których co najmniej jedno ma obywatelstwo polskie,
- 2) Urodzenie lub znalezienie dziecka w Polsce,
- 3) Przyniesienie pełne – adopcję,
- 4) Nadanie przez Prezydenta RP.

Oznacza to, że dziecko z mocy prawa nabywa obywatelstwo polskie przez urodzenie z rodziców, z których co najmniej jedno ma obywatelstwo polskie, bez względu na miejsce urodzenia dziecka w Polsce czy za granicą. Jeśli natomiast wystąpi sytuacja, w której dziecko urodzi się na terytorium RP, ale obywatelstwo jego rodziców jest nieokreślone, nie mają żadnego obywatelstwa lub w ogóle rodzice są nieznani, to dziecko również nabywa polskie obywatelstwo z mocy prawa, tylko nie na zasadzie krwi, ale na zasadzie ziemi. Natomiast przy adopcji, jeśli przyniesienie pełne dziecka nastąpiło przed ukończeniem przez nie 16 lat oraz przez osobę lub osoby mające obywatelstwo polskie, to dziecko takie również nabywa obywatelstwo polskie z mocy prawa. Przyjmuje się wtedy, że małoletni cudzoziemiec nabył obywatelstwo polskie z dniem urodzenia. Obywatelstwo może być również nadane decyzją Prezydenta RP, na wniosek cudzoziemca. Podkreślić tu należy, że nie obowiązują Prezydenta żadne szczególne warunki i może on nadać obywatelstwo każdemu zainteresowanemu.

Warto zaznaczyć, że jeśli obywatelstwo nadane zostanie obojgu rodzicom, to jednocześnie obywatelstwo uzyskają dzieci pozostające pod ich władzą rodzicielską. W sytuacji, kiedy obywatelstwo zostanie nadane tylko jednemu z rodziców, to będzie to obejmowało również małoletnich pozostających pod jego władzą rodzicielską, ale tylko jeśli drugi z rodziców wyraził zgodę na nadanie dzieciom obywatelstwa lub jeśli drugiemu z rodziców władza rodzicielska nie przysługuje. Natomiast jeśli mowa

o dziecku, które ukończyło 16 lat, nadanie mu obywatelstwa polskiego może nastąpić jedynie za jego zgodą.

Wniosek o nadanie obywatelstwa można złożyć do Prezydenta w każdym czasie w urzędzie lub drogą pocztową. Jednak trzeba pamiętać, że jeśli przesyła się wniosek listownie, to należy posiadać na nim urzędowo poświadczony przez notariusza podpis. Koszt takiej usługi ponosi wnioskodawca. Wniosek o nadanie obywatelstwa składa się za pośrednictwem wojewody lub konsula w zależności od miejsca zamieszkania. Jeżeli zamieszkuje się legalnie na terytorium Polski, to wniosek należy wnieść za pośrednictwem odpowiedniego wojewody. Natomiast, jeśli zamieszkuje się zagranicą, to wniosek należy złożyć za pośrednictwem konsula. Jeśli wniosek składa się w konsulacie to należy wnieść opłatę w wysokości 360 euro.

Do wniosku należy dołączyć dodatkowe dokumenty m.in. decyzję zezwalającą na pobyt w Polsce, czy stronę ważnego paszportu zagranicznego z danymi osobowymi, dokumentu podróży lub dowodu osobistego potwierdzającego Twoją tożsamość i obywatelstwo. Szczegółowy wykaz dokumentów niezbędnych do złożenia wniosku znajduje się na stronach internetowych poszczególnych urzędów wojewódzkich lub konsulatów RP w poszczególnych państwach. Jeśli załącza się dokumenty wydane w języku obcym, to wraz z nimi należy załączyć również ich tłumaczenia na język polski. Takie tłumaczenie musi być wykonane przez tłumacza przysięgłego lub konsula RP. Dodatkowo jeśli o obywatelstwo stara się jeden z rodziców dziecka, to aby również otrzymało ono obywatelstwo polskie, załączyć należy oświadczenie o zgodzie w tym przedmiocie drugiego rodzica. Pamiętać trzeba, że dzieci pomiędzy 16 a 18 rokiem życia, najpierw muszą wyrazić zgodę na otrzymanie obywatelstwa, co mogą to zrobić tylko osobiście w urzędzie wojewódzkim lub konsulacie.

Po złożeniu wniosku wraz z wymaganymi dokumentami pozostaje tylko czekać na odpowiedź. Organ, w którym złożono wniosek przekaże akt nadania obywatelstwa lub zaświadczenie o odmowie. Prezydent RP nie jest związany żadnymi terminami w sprawach o nadanie obywatelstwa polskiego. W praktyce na rozstrzygnięcie Prezydenta RP oczekuje się obecnie ponad rok. Od postanowienia Prezydenta nie można się odwołać, są one ostateczne.

Możliwe jest również uzyskanie obywatelstwa w drodze uznania. Jest to sposób uzyskania obywatelstwa przeznaczony dla cudzoziemców zamieszkujących w Polsce na podstawie określonych zezwoleń, którzy podczas długiego pobytu w Polsce, zintegrowali się z jej społeczeństwem, znają język polski, mają zapewnione mieszkanie i źródła utrzymania, respektują polski porządek prawny oraz nie stanowią zagrożenia dla obronności lub bezpieczeństwa państwa. Są to przede wszystkim uchodźcy, osoby bez obywatelstwa (tzw. apatrydzi), dzieci oraz małżonkowie obywateli polskich oraz osoby polskiego pochodzenia.

Uznanie następuje na wniosek osoby zainteresowanej i rozciąga się na dzieci uznanego za zgodą drugiego rodzica, a jeżeli dziecko ukończyło 16 lat wymagana jest również jego zgoda. Wniosek składa się do wojewody osobiście w urzędzie lub drogą pocztową. To on będzie podejmował decyzję o uznaniu za obywatela. Do wniosku należy załączyć niezbędną dokumentację, której wykaz można znaleźć na stronie danego urzędu wojewódzkiego. Za decyzję o uznaniu należy zapłacić – jest to 219,00 zł oraz 17,00 zł za pełnomocnictwo, jeśli działa się przez pełnomocnika. Jeśli chodzi o uznanie to przysługuje tutaj prawo odwołania od decyzji odmownej. Takie odwołanie składa się do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji za pośrednictwem wojewody w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja została doręczona.

Cudzoziemcowi odmawia się uznania za obywatela polskiego, w przypadku gdy nie spełnia obligatoryjnych przesłanek określonych w art. 30 ust. 1 ustawy o obywatelstwie polskim (przytoczony poniżej artykułu) lub gdy nabycie przez niego obywatelstwa polskiego stanowi zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa albo ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego. Dodatkowo ust.2 wspomnianego art. 30 nakłada wymóg znajomości języka polskiego, potwierdzonej urzędowym dokumentem - certyfikatem potwierdzającym znajomość języka polskiego na poziomie biegłości językowej co najmniej B1 albo świadectwem ukończenia szkoły w Polsce lub świadectwem ukończenia szkoły za granicą z wykładowym językiem polskim. Nie dotyczy to tylko małoletnich dzieci, których jedno z rodziców ma już obywatelstwo polskie.

Art. 30 ust.1 ustawy o obywatelstwie polskim:

„Za obywatela polskiego uznaje się:

1) cudzoziemca przebywającego nieprzerwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej co najmniej od 3 lat na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej lub prawa stałego pobytu, który posiada w Rzeczypospolitej Polskiej stabilne i regularne źródło dochodu oraz tytuł prawny do zajmowania lokalu mieszkalnego;

2) cudzoziemca przebywającego nieprzerwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej co najmniej od 2 lat na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej lub prawa stałego pobytu, który:

- a) pozostaje co najmniej od 3 lat w związku małżeńskim zawartym z obywatelem polskim lub
- b) nie posiada żadnego obywatelstwa;

3) cudzoziemca przebywającego nieprzerwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej co najmniej od 2 lat na podstawie zezwolenia na pobyt stały, które uzyskał w związku z posiadaniem statusu uchodźcy nadanego w Rzeczypospolitej Polskiej;

4) małoletniego cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej lub prawa stałego pobytu, którego jedno z rodziców jest obywatelem polskim, a drugie z rodziców, nieposiadające obywatelstwa polskiego, wyraziło zgodę na to uznanie;

5) małoletniego cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej lub prawa stałego pobytu, którego co najmniej jednemu z rodziców zostało przywrócone obywatelstwo polskie, a drugie z rodziców, nieposiadające obywatelstwa polskiego, wyraziło zgodę na to uznanie;

6) cudzoziemca przebywającego nieprzerwanie i legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej co najmniej od 10 lat, który spełnia łącznie następujące warunki:

a) posiada zezwolenie na pobyt stały, zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej lub prawo stałego pobytu,

b) posiada w Rzeczypospolitej Polskiej stabilne i regularne źródło dochodu oraz tytuł prawny do zajmowania lokalu mieszkalnego;

7) cudzoziemca przebywającego nieprzerwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej co najmniej od roku na podstawie zezwolenia na pobyt stały, które uzyskał w związku z polskim pochodzeniem lub posiadaną Kartą Polaka.”

Podstawa prawna:

- *Ustawa z dnia 2 kwietnia 2009 r. o obywatelstwie polskim (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r. poz. 1829 z późn. zm.).*

- *Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 3 sierpnia 2012 r. w sprawie wzoru formularza wniosku o uznanie za obywatela polskiego oraz fotografii dołączanej do wniosku (Dz. U. z 2012 r., poz. 916).*

Zadanie realizowane przez Stowarzyszenie Wspierania Aktywności Obywatelskiej CIVIS SUM, finansowane ze środków przekazanych przez Powiat Krośnieński na podstawie umowy o powierzenie realizacji zadania publicznego pn. „Prowadzenie punktu nieodpłatnej pomocy prawnej i punktu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz realizacja zadań z zakresu edukacji prawnej na terenie powiatu krośnieńskiego w 2021 r.”